

**ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ (ОЧНЫЙ) ЭТАП
8-9 КЛАССЫ**

**ИНСТРУКЦИЯ ПО ВЫПОЛНЕНИЮ ОЛИМПИАДНЫХ ЗАДАНИЙ
ПО БАШКИРСКОМУ ЯЗЫКУ**

Олимпиадная работа состоит из 20 заданий по башкирскому языку.

Следует внимательно читать указания, относящиеся к правилам выполнения каждого задания.

На выполнение олимпиадной работы отводится 2 часа.

Каждое задание оценивается соответствующим баллом. Баллы, полученные Вами за выполненные задания, суммируются.

Постарайтесь выполнить как можно больше заданий и набрать наибольшее количество баллов.

После завершения работы проверьте, чтобы ответ на каждое задание в бланках ответов был пронумерован в соответствии с номером задания.

Все бланки заполняются яркими чёрными чернилами. Допускается использование гелевой или капиллярной ручки.

При выполнении заданий можно пользоваться черновиком. Записи в черновике, а также в тексте олимпиадных материалов не учитываются при оценивании работы.

Пишите аккуратно, разборчивым почерком.

Желаем успеха!

Задания

Задание 1. *Телмәр өндәрен ике ирен өндәре, тел-теи өндәре, тел алды өндәре, аңкау уртаһы өндәре, тамак төбө өндәре* тигән төрҙәргә бүлеү ниндәй бүленешкә карай?

Максимальный балл – 4

Задание 2. [в], [ф] өндәре яһалыу урыны буйынса ниндәй өндәр?

Максимальный балл – 4

Задание 3. Әйтелешен еңелләштерәү өсөн кайһы бер сит телдән үзләштерелгән һүзәрҙең эсенә йәки аҙағына өстәлмә һузынҡы өн кушыу нисек атала?

Максимальный балл – 1

Задание 4. Түбәндәге һүзҙең тамырын, нигезен, яһаусы һәм үзгәртеүсе ялғауҙарын күрһәтегез: *эшләүселәрҙең*

Максимальный балл – 6

Задание 5. *Айырылған каз тулланған карғага ем булған* һөйләмдә астына һызылған кылымдарҙың кайһыһы – сифат кылым, кайһыһы – хәбәр һөйкәләше кылымы?

Максимальный балл – 6

Задание 6. Һүз яһаусы һәм эйәлек ялғауҙары кабул иткән һүзҙең астына һызығыз: *Балаларым, тотконға, төзөлөштән, күзлегем, тимерсегегез.*

Максимальный балл – 5

Задание 7. *Кулың һуз за тот та ал үзен.* Был һөйләмдә астына һызылған һүз ниндәй килештә килгән?

Максимальный балл – 5

Задание 8. *Ашаған белмәй, тураған белә* (Мәкәл). Был һөйләмдә ниндәй һүз төркөмө исемләшәп килгән?

Максимальный балл – 4

Задание 9. *Койма-капкалар, тәзрәләр, хатта ишек – гөллө-сәскәле* (“Башкортостан”). Астына һызылған һүз ниндәй һөйләм киҫәге булып килгән?

Максимальный балл – 5

Задание 10. Бер составлы һөйләмдең төрөн билдәләгез: *Азытып ебәрзе. Ерҙең өстөн туңдырзы* (Н.Мусин).

Максимальный балл – 5

Задание 11. Эйәрсән һөйләмде табып, уның төрөн билдәләгез: *Азамат якшы белә: беззең якта кунак һыйлау – байрам ғына бит ул.*

Максимальный балл – 30

Задание 12. *План үтәлгәнме, халык нисек йәшәй, ни һөйләй – шуларзың барыһын да белергә кәрәк Камалетдиновка.* (“Шоңкар”). Һөйләмдең төрөн билдәләгез:

Максимальный балл – 20

Задание 13. Башкорт телендә орфография принциптарының береһе булған морфологик принцип нигезендә һүззәр нисек язылырға тейеш?

Максимальный балл – 5

Задание 14. Кағизә буйынса дөрөс язылған һүззең астына һызығыз: *Донбаста, Омскизән, Бресткә, Кириллды, Шмидтте*

Максимальный балл – 2

Задание 15. *Тирә-яғымдың йәшеллеккә күмелеүенән үземде иҫ киткес бәхетле, килгән яз кеүек мәңгелек итеп тоям* (Т.Ғиниәтуллин). Һөйләмдәге алмашта ниндәй ялғаузар бар?

Максимальный балл – 5

Задание 16. Исемдәрзең хәбәрлек заты ялғауын кабул иткән һүззең астына һызығыз: *Кызы, беләзегең, егетмен, йөзөгөм, укыусыларһығыз*

Максимальный балл – 6

Задание 17. *Айырылмаҫ дуҫыңа онотолмаҫ һүз әйтмә* (Әйтем). Һөйләмдә ниндәй кылым төркөмсәһенә караған һүззәр бар?

Максимальный балл – 4

Задание 18. Бирелгән һөйләм нисә һөйләмдән тора: *Без тартышмаһак, без берләшмәһәк, кем бирер хокук, без көрәшмәһәк?* (С.Кудаш).

Максимальный балл – 6

Задание 19. *Сәсәндең теле уртақ, егәрленең кулы уртақ.* Һөйләмдең төрөн билдәләгез.

Максимальный балл – 8

Задание 20. *Кулың пак булһа, йөзөң ак булыр; эшең хак булһа, гаиләң шат булыр.* Һөйләмдең төрөн билдәләгез.

Максимальный балл – 8